

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

**Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;
Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)**

Test 5

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

a. A cím és a szöveg kapcsolata **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*,
(pl. A cím metaforikus, általánosító: elvont főnevet személyesít meg, előrevetítő szerepű, a vers a boldogság beszéde, alliteráció a vers zeneiségére utal; a szövegben a lírai én személyes hangon, E/1. személyben vall nem elsősorban a boldogságának okáról, hanem a beszéd fontosságáról, boldogságáról, kétértelműség stb.)
érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,
részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,
részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,
kísérlet a válaszadásra *1 pont*

b. A vers beszédhelyzete, a megszólított **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*
(pl. A beszélni vágyó szituációja; megszólalás oka: a szeretet, az életöröm, az alkotás öröme; látszólag a természet, a világmindenség; tulajdonképpen megszólítottja a lélek, kozmikus képpel, hasonlattal, szimbolikus képekkel jeleníti meg, az alkotó és alkotás által örömből születik stb.)
érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,
részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,
részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,
kísérlet a válaszadásra *1 pont*

c. A vers hangneme **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*
(pl. tárgyilagos I. kijelentő mondatok, fojtott izgatottság a szókimondás öröme, az alkotás ujjongó szenvedélye stb.)
érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,
részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,
részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,
kísérlet a válaszadásra *1 pont*

d. A forma és tartalom viszonya **5 pont**

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz *5 pont*
(pl. Szonett; zárt struktúrája ellentétben áll a tartalommal: a lélek felszabadulása, megszületése, teremtése a műalkotásban stb.)
érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,
részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,
részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,
kísérlet a válaszadásra *1 pont*

Tökéletesen összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat

5 pont

összefüggő szöveg, logikus gondolatmenet, részben helyes fogalomhasználat *4 pont*, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*, logikus gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *2 pont*, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat *1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

a. Vázlatkészítés öt pontban

5 pont

b. A *bőjt* szó rokon értelmű szavai, kifejezései (pl. önmegtartóztatás, megvonás, megtisztulás, önfegyelem visszanyerése)

4 pont

c. A tény-/ismeretközlő és felhívó kommunikációs funkciók sajátosságainak felismerése (2 pont), **indoklás** (4 pont)

6 pont

d. A tartalmi követelmények betartása

5 pont

A véleménykifejtés követelményeihez való igazodás

5 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvi igényesség, helyesírás

5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott epikus mű műfajának jellemzői

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. *Jókai*: romantikus társadalmi regény: Timár Mihály és a mellékszereplők élettörténetében a kapitalista társadalom kritikája, az önmegvalósítás, karrierépítés esélyei, a pénz személyiségtorzító hatásai, menekülés a természetbe; metonimikus, lineáris, előre haladó történetalakítás, metaforikus összefüggések, kalandos epizódok, váratlan fordulatok; szervezőelve az ellentét, két világ értékrendje, reális/képzeltbeli tér, párhuzamos cselekményszál; kezdete és zárata – cselekményszervező elem; természeti, társadalmi küzdelmek; arany ember motívuma; elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú;

Mikszáth: lírai, anekdotikus novella; metonimikus történetalakítás: életkép és anekdota; szóbeliséget imitáló elbeszélői hang, jelenléte hangsúlyos, elnéző-humoros-megértő hangnem; az információk tudatos „adagolása”, ráérős, kényelmes előadásmód, késleltetés, elhallgatások, várakozást, kíváncsiságot kelt; metaforikus összefüggések; alaphelyzet: a várakozás, többértelmű; helyszín: falusi környezet: malom; a bágyi patak; szereplők: Vér Klára, Gélyi János, az őrlésre várakozók; bonyodalom a szóbeszédben keletkezik; zárlat: csattanó, csoda kétértelműsége;

Krúdy: klasszikus modern lírai novella, keretes szerkezetű: alaphelyzet: emlékezés, Szindbád álmodozás, elvágódás állapotában; utazás toposza: Sz, emlékező tudata; szimbolikus tér, idő: városka, folyó, híd, cukrászda; toronyóra, alkonyat; belső idő; csattanós zárlat, nyitott vég; ismétlés, helyettesítés eljárásai, alakmásos technika, részletezés, az E/3, az elbeszélő mindentudó, nézőpontja nem rögzített stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszádra *1 pont*.

b. a nőtipusok a műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz *5 pont*

(pl. *Jókai*: Tímea: áldozat-típusú nő: nem alakítója saját sorsának, török leány, tökéletes feleség, tiszteli férjét, elvégzi a rábízott feladatot, helytáll az üzleti életben, Athalie áldozata, boldogtalan marad; nevét Jókai alkotta, „jó és tisztelet”; állandó jelzője az alabástromszobor, „szent”, az „oltárkép”; Noémi: elfogadó szerető, anya, gondoskodó társ; neve „gyönyörűséges”, természetes

lény, aki „boldog” és „boldogít”, az életet és a halált természetesen fogadja, a sorsát megéli, de nem alakítja, nem kérdez, gondolataiból keveset ismerünk meg: többnyire Timárért való aggodalmak; Athalie a démoni nő, szépség, intrikus, rontó szerep; jelleméből fakad saját sorsa: önpusztító; Tereza Brazovicsné párfigurája, sorsuk hasonló is, különböző is, lélekben erős, önálló, erkölcsben nemes, öntörvényű asszony, anya típusa;

Mikszáth: Vér Klára a csábító nő, hűtlen feleség típusa, alakjához a hangsúlyozott testiség társul; archetipikus szereplő: boszorkány – név: Klára jelentése: világos, fényes, ragyogó; veres haj: az önmagát és másokat is elpusztító, szinte „túlvilági” vonzerő és szerelem jelképe; Timár Zsófi a tanú, Pillérné szólama a „közvélemény” értékítéletének a sejtetése, szerepkörük: V. K. kibeszélése;

Krúdy: a szeretett nő, Amália emléke, szerelme indítja útnak Szindbádot; anyja helyett leánya jelenik meg, aki fiatalkori hasonmása Sz. emlékező tudatában; cukrászné, két gyermekes édesanya stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

c. a nő ábrázolásának stílus(irányzat)beli eljárásai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont

(pl. *Jókai:* romantikus, lírai ábrázolásmód, a mindentudó elbeszélő, a nőt szemlélő férfi nézőpontjából: a fiatal nők szépek; ellentétezés: Timea szabályos, érzelmeit elrejtő – Noémi szabálytalan vonású, kedvessége, érzelmeit kimutató szépség; Athalie külső szépsége – rút, gonosz jelleme; jellem – sors összefüggése: a szereplők nem változnak, belső összhangban vannak sorsukkal: a pozitív, sorsukat aktívan megélő, alakító szereplők elnyerik méltó jutalmukat, sorsukat a véletlenek is irányítják; passzív, sorsukat elszenvető vagy negatív, démoni szereplők pedig bűnhődnek;

Mikszáth: romantikus lírai ábrázolásmód, a szereplők, a férfi nézőpontjából látjuk Vér Klárát; egytulajdonságú hős, mozgása, gesztusai, tekintete, enyelgő-csipkelődő beszéde jelzi Gélyi János iránti vonzalmát; cselekedetei jelzésértékűek;

Krúdy: líraiság; impresszionista, szecessziós stílus eszközei: színek, hangok, illatok érzéki hatású, szinesztéziás képek, érzékiség: részletek, apró villanások a szépség megjelenítői; Sz., az emlékező férfi nézőpontja, múlt-jelen összemosódása stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont,

részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont,

részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont,

kísérlet a válaszáadásra 1 pont.

d. a szereplők közti kapcsolatrendszer a műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz 5 pont

(pl. *Jókai:* ellentétezés, Timea -Timár: kulturális, nemzetiségi különbségek, érzelmi távolság, megmentő, tisztelt férj; bűntudat, kötelességteljesítés, birtoklási vágy; boldogtalan házasság; Noémi -Timár: romantikus idill, megvalósult boldogság, szeretet; család, otthon, menedék; Athalie - Kacsuka, szerelem, érdekvizony, meghiúsult házasság, Timea - Kacsuka: szerelem, T. becsületének védője, bűntudat, boldogtalan házasság; Athalie - Timár: lenézi, gyűlöli, kísértő, rontó szerep; Krisztyán Tódor – Timár: negatív, démoni, midaszi én, kísértő szerep;

Mikszáth: Vér Klára és környezete közötti ellentét; mássága a külső megjelenítésben, viselkedésben, normaszegés; Gélyi Jánossal való kapcsolata metaforikus utalásokkal megjelenített; antropomorfizált természeti képek: szereplők gondolatai, érzései I. napfény – Gélyi János szeme, Vér Klára arcának pirosodása párhuzam; a közvélemény értékítélete metonimikus összefüggésekben sejtetett: napfény – örlő asszonyok nyelve párhuzama, a szubjektív elbeszélői hang V. K.-val szemben elnéző;

Krúdy: alakmásos technika: Szindbád – sarkantyús tiszt – pápaszemes öregúr; Amália és leánya; Szindbád és leánya találkozása, a medaillon katonakorú fiatalkori énjével való szembesülése, önleleplezés hiánya, rejtőzködés, kapcsolatfelvétel képtelensége,

visszafordíthatatlan idő, a leány magatartásbeli változásai: kíváncsi, vendégként tekint rá, kiszolgálja, elutasító, haragos stb.),

érvényes, de csak részben kifejtett válasz *4 pont*,

részben érvényes, kifejtett válasz *3 pont*,

részben érvényes, részben kifejtett válasz *2 pont*,

kísérlet a válaszadásra *1 pont*.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat **5 pont**

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása *5 pont*,

összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek *részleges* betartása *4 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat *3 pont*,

helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat *2 pont*,

töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra 1 pont*.

Helyesírás

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.